

REDACȚIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor., pe 1/2 an 10 cor.; pe 1/4 de an 5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
 Către Duminecă pe an — 4 coroane.
 Pentru România și străinătate pe an: 40 franci.

Manuscrisurile nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbru de 60 bani de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Terorismul ovreesc.

II.

(b.) Patrie n'are Ovreul, și nici trebuință de ea nu are.

Risipit în toate părțile lumii și cerbicos fiind — ori-și-unde ar fi — la credința și moravurile sale particulare, — elementul ovreesc totdeauna a avut și are drept țintă: învrajbirea popoarelor, demoralizarea societății și ruina ei. Pentru-că din astea poate el să-și asigure pentru sine traiul ușor și pe nemuncite. Așa fel numai, pe căl perverse și prin spiritul său speculant și înșelător poate să se îmbogățească fără să asude, iar rasele, în mijlocul cărora-și duc viața de parazit, — să le despoaie de tot avutul lor și să le împingă în prăpăstia miseriei.

A făcut acestea Ovreul într'un loc, — el își ia cu sine calabalicul și capitalul și pleacă. Găsește alt loc de exploatat și continuă acolo același lucru.

Ori-unde-l vom găsi, nu cu Ovreul alături putem să lucrăm pentru binele de obște, ci numai apărându-ne împotriva lui, numai ferindu-ne de el în toate lucrările.

Dintre toate armele, cu care Ovreul se ajută la ajungerea scopurilor sale, cea mai puternică pentru el este presa. Stăpân ajuns odată peste aceasta, — el devine temerar și agresiv.

Azi nicăiri, dintre toate țările Europei, Ovreii nu-s ajunși la atâta influență și putere, ca la noi în Ungaria. Și vina toată pentru asta o poartă numai Ungurii șovinisti.

Nenorocita „idee“ de stat național maghiar, susținută și propagată de jos până sus la guvernul țării, și-a găsit apriși stegari în Ovrei. Văzând această slăbiciune și boala aproape incurabilă a elementului maghiar dominant, — Ovreii s'au pus în serviciul ei și-i dau zor înainte, fiindcă știu ei foarte bine, că din asta pot să profite mai mult pentru interesele lor particulare.

Orbiți cu totul de patima aceasta, Maghiarii șovinisti nu vor să înțeleagă răul imens ce rezultă din politica aceasta nu numai pentru nemaghiari, dar și pentru ei înșiși.

În schimbul „serviciilor“, ce Ovreii fac cauzei maghiarizării, șovinisti i-au menajat în toate. Ovreii parveniți se bucură azi de drepturi și libertăți, cari popoarelor autochtone și alcătuitoare de stat — li-se dădează cu bruscheță. Intregă presa maghiară, afară de câteva foi de colorit confesional, e pusă în mâinile lor; iar în coloanele acestei prese, naționalitățile și indeosebi Români zide și sunt insultați în chip ne mai pomenit, Maghiarii mereu asmuțiți în contra nemaghiarilor și Români nu mai sunt slăbiți din „trădători de patrie“

Și la toate acestea paznicii legii și servitorii justiției maghiare tac molcom și se fac urechii surde.

Trăim de veacuri pe pământul acesta împreună cu Maghiarii. Și în

tot timpul acesta lucruri mari s'au făcut și multe încă s'ar fi putut face în comună acțiune pentru binele comun al patriei. Aproape totdeauna însă a lipsit între noi armonia și buna înțelegere. Ear' vina pentru aceasta numai al lor este.

În elementul român totdeauna nu putut și pot Maghiarii să aibă tovarășii cei mai buni și sinceri în toate lucrările pentru interesele mari obștești ale patriei comune. Au putut s'o vadă și s'o constate aceasta în atâtea rânduri.

Chiar în timpul din urmă și din rostul barbaților noștri celor mai autorizați au putut Maghiarii să aibă, că pace și bună înțelegere vrem cu dînșii și că aceasta de la ei depinde, ca fapt să devină. Câtă vreme însă de-a curmezișul stau între noi șovinismul turbat și presa ovreiască, cu tendințele ei meschine și destructive, nici la negocieri de împăcare nu se poate face vr'o apropiere între olaltă.

Doar scandaluri chiar recente au trebuit să se petreacă în societatea maghiară sub influința presei jidovite și sub presiunea temerară a elementului ovreiesc, pentru-că să ne convingem, că Maghiarii sunt impotenti în fața curentului păcătos ce-i stăpânește.

Li-s'a insultat crucea și coroana țării, și ei au capitulat; fu terfelit și insultat un ministru, în propria sa foaie, numai pentru-că a accentuat, cum ar trebui să-și facă datoria, și — ministrul a capitulat.

Evident dar', că în țeara aceasta nenorocita terorismul ovreiesc și-a ajuns azi culmea! Sub presiunea lui, șovinismul unguresc iubilează în orgii și societatea maghiară, aproape în toate părțile ei, este otrăvită și infectată de-o duhoare, de care numai un orcan puternic și la vreme sosit poate s'o mai curățească.

Ș'ar fi rău să întârzie aceasta, în ieșirea pentru Maghiari.

Conferința interpelamentară.

La 31 Iulie încep la Paris ședințele conferinței interparlamentare. Programul lucrărilor este acesta: 1., Raport asupra hotărârilor aduse la Cristiania, în privința arbitrajului internațional. 2., Organizarea unui sindicat al presei, favorabil arbitrajului internațional al păcii. 3., Dreptul de pace în război. 4., Raportul anual al biroului. 5., Desemnarea locului viitoarei Conferințe. 6., Reorganizarea biroului. 7. Chestiuni neprevăzute.

Contra legilor pentru limbă, proiectate de cabinetul Körber, s'au ținut întruniri de protestare în mai multe orașe din Austria. Duminecă au ținut un meeting în Eger Germanii, cu care ocaziune au vorbit deputații Iro și Wolff, cerând ca limba germană să fie impusă ca obligatorie, fără considerație față cu nici una din naționalități. În Brün au fost două întruniri. La întrunirea Germanilor au luat parte partidul popular german, membrii partidului progresist, deputați, etc.

Într'un mare număr. S'a votat o moțiune, prin care adunarea se declară contra proiectelor lui Körber, și cere, ca guvernul să fie provocat să presinte un astfel de proiect de lege pentru limbă, în care limba de stat, germană, să se afirme ca atare, fără nici o limitare. În Brün s'a ținut de asemenea un meeting al partidelor cehe unite, care de asemenea a hotărât să ia pozițiune contra proiectelor lui Körber, și să pretindă ca în Boemia și Moravia să fie introdusă limba cehă, limba maternă, în toată întinderea ca limbă de stat. Până când guvernul nu va satisface această cerere a lor, partidul ceh se vede silit a zădărnici ori-ce activitate a parlamentului prin obstrucție.

Orientare politică maghiară.

Kossuthistul „Egyetértés“ într'un articol din numărul său din urmă, asupra „apropierii maghiaro-române“, scoate în evidență existența unor curente „dominante“ în opinia publică română, reprezentate de oarecari organe din presa română.

Iată acele „curente“:

„Cel dintâiu (il reprezintă) „Gazeta Transilvaniei“ din Brașov, care, consecventă față cu lupta sa de cincizeci de ani... pretinde executarea sinceră a legilor de naționalități“.

„Al doilea partid politic stă sub conducerea dlui Iosif Gall, membru în casa magnaților, ear' părerea lui se exprimă prin organul timișorean...“

„Celelalte fracțiuni astăzi nu pot fi obiectul unei atențiuni mai serioase“.

Ne uimește „seriositatea“ șovinistului!

Despre „Tribuna“ din Sibiu el se exprimă astfel:

„Aceștia se răfoiesc pe lângă programul de la 1881, dar' greutatea lor morală și socială nu mai sunt în stare să transplanteze în popor opiniile lor. „Tribuna“ însăși are mereu poarta deschisă pentru ori-ce vrăști lipsite de ori-ce scop“.

Despre ziarul nostru Kossuthistul zice:

„Acost ziar a anunțat întâia-ori marea importanță a ideii apropierei maghiaro-române, și tot acest ziar a provocat naționalitățile să se organizeze în comitate ca individualități, în contra maghiarimii, și să împiedece libera dezvoltare a societății naționale maghiare“.

După cele expuse, deși, cum văzurăm, dnii A. Murășianu și Iosif Gall sunt proclamați de șefi a două curente din mișcarea politică a Românilor, pentru a da o „sumară orientare“ cetitorilor săi asupra „apropierii“, „Egyetértés“ reproduce un articol asupra „apropierii“ din „Telegraful Român“, care „de obicei are opinie separată în mișcările naționale și politice ale poporului român“.

Suntem orientați!

DISCURS FESTIV

rostit la jubileul de 50 de ani

al gimnasiunii gr.-or. române din Brașov, de directorul său Virgil Onțiu (în ziua de 29 Iunie v. 1900).

(Urmare și fine.)

Ilustră adunare!

Corpul profesoral dela început se constituie din oamenii cei mai vrednici și mai cu carte al timpului, cari cu tot focul dragostei de neam propagă lumina în fiul de Români veniți la școala cea nouă. — Salariile sunt microscopice; directorul prim al gimnasiunii și totodată primul profesor gimnazial Gavriil Munteanu spre pildă este angajat cu un salariu anual de 400 fl. monedă convențională. Dar' ori-cât de precară era situația materială a corpului profesoral, totuși neajunsurile materiale dispăreau față cu celelalte neajunsuri de ordine mai înaltă. — Numai un om care știe ce va să zică școala, poate să aprecieze munca titanică săvârșită mai cu seamă în primul pătrar de secol la școlile noastre de către profesorii angajați aci.

Planul de învățământ era întocmit în conformitate cu planul greu și sever al statului, și pe lângă acestea se propunea cu 1 obiect de învățământ: limba română, mai mult ca la alte școli și ceea-ce era mai grozav: o lipsă aproape desăvârșită de manuale românești pentru gimnaziul amenința cu zădărnicierea ori-cărui progres.

Dar' indolența și descurajarea erau cuvinte necunoscute în lexiconul acelei ferice generații, care a pus temelie școlilor noastre.

Profesorii ocupați cu 25—30 de ore pe săptămână găsesc timp pentru a scrie și publica manuale românești pentru trebuințele tinerimii școlare. — Astfel Gavriil Munteanu publică un manual de geografie, o carte de citire românească în 2 tomuri, gramatica limbii române în 2 părți, gramatica limbii latine în 2 volume și o edițiune cu adnotațiuni românești a lui Horaț. Nicefor publică o Chrestomatie și o gramatică germană. Exemplul lor îl urmează alții, ca: Barac, Ionaș, Tacit, Ștefan Iosif, Dr. Ioan Meșoța, Dr. Nic. Pop. Ear' ceia-lalți profesori, în lipsa de mijloace materiale și editori, își compun manuale în manuscris, pe cari școlarii și-le copiază și astfel învățământul dă fără opăceală înainte.

Este același spirit, același avânt, același cult idealistic în membrii corpului profesoral, ca în marii întemeietori și munificenții susținători ai școlilor.

Ear' școlarii?

Ei dela început se disting prin caracteristica rămasă până azi tradițională la aceste școli: prin sârguință de fer, inimă caldă, cuget curat și prin inteligența firească proprie Românilor. Toți inspectorii români și străini ai acestor școli, începând cu C. Schuller din anul 1855 și până azi, au remarcat cu mirare faptul acesta. Și a fost — cred eu — mâna providenței divine care a făcut ca primii trei școlari înmatriculați în prima clasă gimnazială în anul înființării gimnasiunii noastre 1850 să fie tocmai: Ioan Meșoța, distinsul director de mai târziu al școlilor noastre, — Titu Maiorescu — că cine este Titu Maiorescu, nu e nevoie să spun — și al treilea: neuitatul president al Eforiei noastre școlare, „lumina Brașovului“ Nicolae Străvoiu. Eu văd — zic — mâna providenței divine în faptul acesta: ea a pus modele vii pentru veacuri în cei trei aleși primi discipoli ai școlilor noastre, exemple de lumină, pe cari în veac să le urmeze elevii acestor școli.

Eată domnilor, factorii cari formează tradiția scumpă a școlilor noastre, eată factorii, începând dela cel mai înalt cap guvernator al școlilor: Șaguna până jos la elevii școlii, cari toți la un loc și împreună formează și consolidează aceea-ce se numește spiritul unei școli, spirit, care

acum după 50 de ani, prin tradițiune s'a perpetuat și planează nefecetată asupra urmașilor, din neam în neam.

Și care este acest spirit al școalelor noastre?

Acest spirit se manifestă: în insuficiența pentru ideale, în sentimentul comun al școlii cu poporul și cu biserica din care s'a născut, — în zelul nepregătit de muncă pentru lumină, în abnegațiune și jertfă și în fermă credință în Dumnezeu. Aceste însușiri ideale împărțite între mai marii școale: proprietari și profesori, și între cei mici ai școalei: elevii, formează spiritul tradițional al școalelor noastre, pe care a-l înțelege, a-l cunoaște și a-l accentua este tocmai cu prilegiul acestui jubileu de interes și de importanță.

În acest spirit nobil și înalt, care pătrunde toate fibrele acestui focar de cultură, în această tradițiune sacră moștenită dela marii noștri înaintași, în această zestre de glorie, ce a primit prezentul dela falnicul nostru trecut, — în această comoară duhovnicească — în fine — vedem noi garanția, vedem noi chezeșia viitorului școalelor noastre. Un astfel de trecut nu poate fi decât începutul unui mândru viitor!

Și stând azi la miliariul al 50 lea al existenței gimnasiunului nostru, sufletul nostru se umple de bucurie și înălțare: pentru că în urma noastră avem un trecut falnic, ear în fața noastră se desfășură auriu un viitor măreț, care se va afirma într'un chip nediscutabil.

Pătruns până în suflet de măreția momentului acestuia, pătruns până în suflet de grația Proniei divine care m'a învrednicit să ajung această frumoasă zi de sărbătoare a iubitei noastre școale, umilit și devotat îmi ridic glasul meu către tronul lui Dumnezeu celui mare și Atotputernic, zicând:

Doamne! Tu, care ești stăpân al vremurilor nemăsurate, Tu, care cu înțelepciunea Ta fără seamăn ocăruiesti destinele robilor Tăi de pe pământ, Tu, care dreptilor dreaptă răsplăți dai în cereasca Ta împărăție, Tu, care cu Sfânta Ta dreaptă ai ocrotit până azi institutul acesta ridicat întru răspândirea luminii, care dela Tine porcede, Tu, care înțelepți călăuzi și muncitori i-ai dat în restimp de 50 de ani, — Doamne! Nu-ți întoarce fața Ta sfântă dela noi, ci ocăruieste și mai departe destinele acestor școale cu sfântă și precinstită dreapta Ta, — deschide, Doamne, porțile vecinicii pentru viitorul acestor școale, ear pe dreptii cari au binemeritat pentru ele, împărțește I Doamne de cereasca Ta împărăție, — căpeteniilor de azi și celor viitori ai școlii dăruiește-le înțelepciune, putere și duh din Prea Sfânt Duhul Tău, pentru-ca în ceasul când ne vei chema dela locul unde ne-ai așezat, sufletul nostru credincios în liniște și cu pace să se înalțe la eterna lumină, știind că idealul, pentru care am muncit pe pământ: acest templu de cultură, va preamări în veacuri prin strălucirea sa vie Preasfânt numele Tău! — Amin!

Din România.

Crisa ministerială.

D-nii Gr. G. Cantacuzino și P. Carp au avut luni după amiază o întrevedere, care a durat mai multe clișuri. E vorba că M. S. Regele în audiența de Vineri a atras atenția d-lui Cantacuzino asupra necesității unei fuziuni a partidului conservator cu junimii, pentru formarea unui nou cabinet.

Deși dl Cantacuzino și dl N. Filipescu au fost deli înaintea pentru o concentrare în acest sens, dl general Manu, ministrul de interne din timpul din urmă, se opune cu toată hotărârea contra închinării „steagului partidului conservator” în fața d-lui P. Carp. Dl Tache Ionescu, de asemenea stă în rezervă, puțin mulțumit, cum se pare, de direcția în care mână dl Filipescu politica partidului conservator.

Epoca, ziarul d-lui Filipescu anunță că va apărea în organul junimist „Constituționalul” a notă oficială, prin care se va anunța fațiunea, sub șefia d-lui Cantacuzino, ear aceasta va adresa un manifest către toți conservatorii.

† George Vernescu.

Luni la carele 12 din zi, a înecat din viață George D. Vernescu.

George D. Vernescu a fost unul din fruntașii bărbați politici ai țării românești și o ilustrație a baroului român. El a luat parte la toate luptele politice de 30 ani încoace și a fost în mai multe rânduri ministru, deputat și senator.

Retras din viața politică de câțiva ani din cauză de boală, George D. Vernescu lasă în urmă-și frumoase amintiri.

Din Bucovina.

Bourguignon și „Timpul” său

Până acuma putem constata cu plăcere că planurile lui Bourguignon, de a forma în jurul ziarului nou creat „Timpul” o grupare politică românească guvernamentală, s'a împlinit. Dar baronul Bourguignon nu se lasă descurajat. El a găsit imediat un nou expedient.

A poruncit agenților săi, să se retragă de la redacția „Timpului” și să lase pe seama unor deputați oportuniști.

Aceștia au stăruit ca toți deputații bucovineni să se adune Luni, 16 Iulie, la Cernăuți pentru a dezbate asupra situației. Cu acest prilej actualii posesori ai „Timpului” ofer clubului dietal proprietatea „Timpului”, pentru a introduce astfel pe nesimțite calul nefast în cetatea Troiei. Pentru a predispuce pe deputații în favorul „Timpului”, acesta a schimbat nițel tonul și ia aiere pseudo-naționale.

esit afară gâtul unei sticle, ear sub braț avea o cutie cu conserve, eterna cutie de tinichea, pe care parisienii nu pot s'o vadă fără să-și aducă aminte de cele cinci luni de asediu... La femeie se vedea mai întâiu o pălărie mare și un șal care o strângea dela gât și până la mijloc așa de rău, că parcă arăta numai bine miseria; și în fine de sub pălărie eșise câte-va șuvițe dintr'un păr rar și cărunț.

Ajungând, bărbatul se opri pentru a se mai odihni și își ștersă fruntea de sudoare; cu toate că nu e de loc cald pe la finele lui Noemvrie, când bruma cade destul de groasă. Dar ei veniseră atât de iute...

Femeea nu se opri de loc. Ea merse drept înainte, ne privi o clipă esitând, ca și cum ar fi voit să ne vorbească; dar intimidată, de sigur de galoanele oficerului, se duse mai bine să se adreseze sentințelor; și o auzii întrebând de fiul ei.

„Șezi aci”, îi zise omul de gardă, îl voui chema.

Fericită, suspinând de ușurare, se întoarse la bărbatul ei și amândoi se așezară la o parte.

Așteptară ei mult acolo. Acest Mont-Valérien este așa de mare, plin de cărarușe, de grajduri!

Ar fi o mare calamitate dacă majoritatea deputaților — pentru că numai de aceasta poate fi vorba — s'ar lăsa amăgiți și ar cădea în cursele lui Bourguignon. Nu e vorba, Români din Bucovina nu vor pierde după această intrigă. Dar e probabil că divizarea deputaților în două tabere, sau mai bine zis trei tabere, va urma. Căci nu e de crezut că grupul adevărat național va voi să rămână într'un club care as fel s'a compromis. Apoi sunt între deputații bucovineni persoane, cari deși nu se afirmă în sensul grupului național totuși au atâtea cinstite politici pentru a nu deveni argații lui Bourguignon.

Politica Externă.

Rusia și Finlanda

De vreme îndelungată, paș cu paș și cu răbdare și cu energie Rusia urmărește înăbușirea politică a poporului finlandez.

Finlanda, veche provincie a Scandinaviei, fiind cucerită de Rusia, a fost guvernată totdeauna în mod autonom. Relațiunile imperiului răsăritean cu provincia a fost de pură suveranitate și Țarul Rușilor se înțulează Mare-Duce al Finlandei.

Sub cei mai despoiați și reacționari stăpânitori răsăriteni Finlanda a fost singura parte a imperiului care și-a avut dieta sa și reprezentanți liberi din toate clasele societății. Până mai serm câțiva ani presa finlandeză se bucura de o libertate necunoscută în Rusia. Funcționarii din administrație erau toți naționali și Rusia nu se amesteca nici în afacerile școlare nici în cele religioase.

A trebuit să vie epoca Țarului Nicolae I. ca începutul cu încetul, rënd pe rënd libertății să fie sugrumate în Finlanda. Presa era cea mai periculoasă pentru Musca și împotriva ei s'a pornit înteu campania. S'au adus împotriva ei o mulțime de măsuri de prevenție și restricție.

La cea mai mică manifestare anti-rusă ziarurile sunt suprimate. Acum muscaii vor să atace granița cea mai puternică a unui popor, limba. O serie de măsuri s'au luat ca limba rusească să se introducă în Senatul finlandez și în școli.

In trecut.

Ludovic XV fiind încă copil, se preumbla prin oraș cu guvernorul său. Un cerșetor văzându-l, salută respectuos pe tânărul viitor rege; guvernorul înapoiă salutul Atunei Ludovic îi zise:

— Ce fel, domnule, saluți p'un cerșetor?

— Sire, mai bine să-l saluț, decât să se zică că un cerșetor a fost mai politicos decât mine.

Să cauți un soldat în acest orașel suspendat între cer și pământ și flotând în spirală în mijlocul norilor ca insula Laputa; fără a mai pune la socoteală că la acea oră fortul este plin de toboșari de trompetiști și soldați cari aleargă de colo până colo; garda se schimbă, se face distribuția; aci vezi pe câte un spion plin de sânge pe care soldații îl aduc în baionete; dincolo țărani dela Nanterre cari vin să se plângă generalului; ștabela care vine în galop; turma fortului pe care un păstor cu pantaloni roșii o mână înainte, toate acestea se întilnesc, se lovesc în curte și fac un șgomot teribil.

„Numai să nu-mi uite copilul!” zice în acest timp ochii sărmanei mame, și în tot minutul ea se scoală, se apropie încet de poarta fortului, aruncă o uitătură repede înăuntru, și nu mai întreabă nimic, de frică să nu facă pe copilul ei ridicol.

Bărbatul, mai timid de cât femeea, nu se mișcă din loc și de câte-ori din ea se întoarce cu inima amărită, descurajată, se vedea cum o ceartă că nu are răbdare și îi explică cum sunt datoriile de serviciu, cu gesturi imbecile.

Am fost în totdeauna curios să văd mică scene, tacite și intime, pe care

ȘOAPTE

Te iubesc...

După ani mulți, petrecuți la școală, Vasile se întoarse acasă, la sat, același sășor cu ulițe povărnite, cu bisericuță mohorâtă, cu case ca niște cuiburi de barză. Numai oamenii s'au mai schimbat la față, de când nu ia văzut. Băieții de odinioară s'au făcut fclii, ear copilele fete mari.

Vasile, văzându-l, își reamintește viața din copilărie, cu toate jocurile și nevinovățiile ei... Uite, aici e și Aurelia dascălului, ea care mai mult se jucase prin țărână și sub cireșii din fundul grădinei. Și ce frumoasă s'a făcut Aurelia, ce ochi, ce păr, ce buze...

Și peste câte-va zile par'că mai trăiește odată copilăria. Mână'n mână Vasile și Aurelia rătăcesc prin grădină și pe câmp, culog flori din câmp și cireze din grădină. El îi povestește de prin oraș, despre minunile din lume. Și ea, care nici odată n'a trecut pragul satului, îl ascultă fermecată și-l îl scoarce cu privirile.

Vasile înțelege aceste priviri, căci Vasile a umbrați mult în lume. Și odată zecând sub cireș, o întrebă:

— „Aurelie, mă iubești?...”

— „Zău, că te iubesc, Vasile!”

— „Ba nu mă iubești...”

— „Ba zău că... așa te iubesc de zău că...”

— „Las', că știu eu, că nu mă iubești...”

— „Să mă bată unul Dumnezeu da nu te iubesc din tătă inima, zău că...”

Și Vasile a'nvâțat iubirea'n lumea largă. El cuprinde pe Aurelia'n brațe și o sărută și ce fericită e ea în brațele lui. Ea nu întreabă de-i păcat sau nu iubirea de acum. Ea crede că și asta-i copilărie, odinioară, când ea același cireș se sărutau ca două mierle nevinovate...

Dar vira trece și Vasile pleacă earșor în străinătate. Aurelia rămâne cu celelalte fete din sat. Trec luni, trece anul și el nu mai vine, căci s'a făcut domn la oraș. Și bială fată, stinsă de dor și iubire, îi scrie:

— „M'ai ciufulit, Vasile, așa m'ai ciufulit, de zău că...”

Oiodid.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

Mamele.

(Din timpul asediului)

Intr'o dimineață mă dusesem la Mont-Valérien să văd pe amicul nostru pictorul B..., locotenent la trupele mobile dela Sena. Tânărul băiat era tocmai de gardă deci nu se puté mișca.

Trebue să stăm și să ne plimbăm în lung și în lat, vorbind de Paris, de rășboiu și de scumpii noștri de acasă...

De odată companionul meu se opri și luându-mă de braț:

„Oh! frumosul Daumier” îmi zise el încet, și cu ochii săi căprilii, care scânteiară de o dată ca ai unui câne de vânătoare, îmi arătă două siluete venerabile, care își făceau apariția pe platoul Mont-Valérien.

Bărbatul în redingotă, marau, cu un guler de catifea verzue, slab, mic, roșcovan, cu fruntea încrețită, ochii rotunzi și nasul ca ciocul de bufniță, avea în mână o legătură de lină cu flori, din care se vedea

le ghicești mai mult de cât le vezi, pantomimii de pe stradă, cari te loveau cu cotul când treci și cari cu un gest îți arată o existență întregă; dar aci ceea ce m'a captivat mai cu seamă, era stinghicia, năvitatea acestor personaje, și cu o adevărată emoțiune urmăream în toate mișcărilor expresive și limpezi ca și sufletul acestor doi actori din Séraphia toate peripecțiile unei adorabile drame familiare.

Îmi închipuiam pe mamă zicând într'una din zile:

„Mă înnebunește acest domn Trochu cu consemnările lui... Sunt trei luni de când nu mi-am văzut copilul... Am să îl duc să-l îmbrățisiez”.

Tatăl timid, înspăimântat la ideea de ce trebuia să facă pentru a obține o permisiune, încearcă mai întâi s'o pue la rezon:

„Dar tu nu te gândești, dragă. Acest Mont-Valérien este la dracu... Cum o să ajungi fără trăsură? Și pe urmă este citadela! femeile nu pot intra acolo!”

— „Eu veiu intra, zice mama; și după cum el face tot ce zice ea, pleacă la primărie, la statul-major, la comisar, asudă de frică, înghetând de frig, lovindu-se de

Cronica politică.

In cercările politice din Viena e convingerea generală, că asupra proiectelor prezentate M. Sale de primul ministru Körber, se camdată nu s'a adus nici o hotărâre formală.

După-cum este deja cunoscut cititorilor noștri, Körber a fost primit la Ischi de M. S. în timpul din urmă tot la Ischi s'a întâlnit și Bánffy înaintea șefului sale; și apoi și cu cele Thun, nu de mult.

Să nu te necesa a preză res. pentru Körber? se întreabă în r zăbă în sfârșit zăbă primul ministru austriac.

Partidul popular a ținut Duminecă o ședință în cercul electoral Zetorajec. Ostoril, cari au luat parte la asta adunare, au vorbit la dezbăt despre programul economic al partidului, și despre legile politico-bisericești, a căror revizuire o cer cu insistență.

Uniune consulară cu Bulgaria. S'a anunțat din Viena, că în timpul cel mai recent se va încheia convențiunea consulară între Austro-Ungaria și Bulgaria. Comisiunile se vor întruni în zilele acestea la Viena, pentru a încheia definitiv tractatul de uniune.

Noutăți

Arad, 18 Iulie 1900.

Întâlnire de episcopi români.

Ziarele din România aduc următoarea știre: P. S. Episcopi români ortodocși din Ungaria și Bucovina s'au adunat să participe la serbările jubileului I. P. S. Sale Mitropolitului Moldovei și Sucevei.

Di V. A. Urechia și Ardelenii. Se anunță din Sinaia, că Duminecă în 15 Iulie a. s'a prezentat delegația Ardelenilor din București, pentru a preda d. n. V. A. Urechia, asfător în Sinaia, albumul, despre care s'a făcut amintire prin ziare. În delegație se aflau domnii: Ignat Mureșan, Dr. Gh. Pop, Dr. Brătianu, Măteiu, S. B. Măteiu, N. Boca și L. Rău.

Pentru neam! Primim la redacție „A doua dare de seamă” a marelui student român din Brașov (28 Mai 1899 - 6 Iunie 1900), publicată de dl. Virgil Onișiu, directorul gimnasiului, administratorul fondului marelui studenților. Exercițiul sus numit s'a încheiat cu venitul de coroane: 17.694 80; cheltuielile

fiind de: 3.314 72,—beneficiul net, care rămâne în casa fondului, este de coroane: 14.380 08

Sfânta instituție, cu o bună gospodărie, sumei mulțami poate pe darnicit sprijinitor, precum și pe toți Români de bine.

Ovreeii emigranți la Arad. În drumul lor spre Canada, o ceată de 250 de Ovreei veniți din România s'au oprit jumătate de ceas în gara din Arad, făcând împreună cu rabinalul local reprezentative „patronica maghara”. Anunțându-și sosirea dela Seborșin, „patronica” au fost întâmpinați la gară de rabinal Rosenberg și de Koha, cari s'au prezentat cu faptură de carne coșer, prăjituri, vin, bere, pentru a găsi pe „excursionistii” cari vin.

Fișuca „Arad es Vitéke” descrie cu mult sentimentalism sfârșitul scenei a dejunului; — dar' nu lipsește de a învita prin graud ovreeilor emigranți, într'un chip mai mult la loc de neamul românesc.

Mașina, în t. cașă, că maghiarilor repertori și numele știut este extezat și a scris cu frăție mâna unui „român”, care în declarație solemnă:

— Mașina aș fi murit de zecă ori decât să mă batez odată.

Cine s'a oamănă s'aduaș: Auzire am Doamne, că s'au adunat odată cu toți la vre-o ocazică!

Între altele, unul dintre emigranți ovreei a declarat și următoarele: „Nu s'au tem persecutați, nici opesați în România, numai că nu ni se dă de lucru. Astfel am rămas fără pâine și am fost siliți să emigrăm.”

S'a cașă portretul lui Eutimie Murgu. Universitatea din Iași adă un album, în care se vor cuprinde biografiile și portretele tuturor profesorilor, dela înființarea ei până în zilele de acum. S'are acest scop se cașă în portret al lui Eutimie Murgu. Căci cari posed, cari știu despre existența vre-unui portret de al lui Murgu, să binevoiască a înfrunța la secretariatul Asociațiunii în Sibiu (strada Merit nr. 8).

Inspector general al teatrelor ungucești. Zilele trecute ministrul rugăreșe de înt. me a numit pe contele Festetic Andor inspector general peste toate teatrele maghiare din țară. Opinia publică a „națiunii” însă nu se bucură de loc de această măsură dispoziție ministerială. Postul de un asemenea inspector e socotit de ea ca lucru „de prisos și ca o inspecție polițenească ordinară.” — Pentru ce oare?

„Dreptatea”, ziarul d. n. N. Fleu, membru în cabinetul ministerial demisionat, a înțesat de a mai arde.

Archivă nimicită. Din Odorheiu-săcuesc se scrie lui „Esti Ujsag”, că archiva orașului a fost aproape total nimicită. Deja astă primăvară adunarea orașenească a fost hotărât sortarea scrisorilor și documentelor archivei orașului. Comisiunea aleasă spre acest scop a nimicit însă aproape întreaga archivă. Toate scrisorile, actele și documentele dinainte de 1893, au fost aruncate în gunoier. În archiva aceasta se aflau documente și de pe timpul, când adunarea națională seruoasă se ținea în Odorheiu. S'a pornit cercetare.

Dueluri între patrioți. Duminecă după amiază un duel săngeros s'a petrecut în Budapesta între Zubovics Feder, căpitan la hucari și Rákóczy István fibrerul brutal din Răisag. Pricina duelului este o vechie ură personală, care s'a potențat la culme acum cu privilegiul corectării criminale în contra nu a alui flogabirbu pentru brutalitățile ce le sevrășe asupra mai multor terași nevinovați din D. oșjenă, cercetare, la care a participat și căpitanul Zubovics. Duelul s'a petrecut cu săbi de tot ascuțite și între condiții foarte grele. Amândoi s'au ales cu mai multe răni adânci și foarte grave. Medicilor li-a trebuit o jumătate de zi până s'au operat și li-au cusut rănil.

Un al doilea duel are acum să se întâmple între flogabirbu Holbaky Arthur din Odorheiu săcuesc și între Dr. Pályi Ele, redactorul foit „Magyar Szó”, pentru o corespondență ofensătoare, publicată în foia lui Bánffy, la adresa numitului flogabirbu.

Locotenent defraudant. A produs mare senzație în Budapesta cazul, că locotenentul de artilerie de acolo, Leopold Höhlmüller, a fost arestat, din pricină că a defraudat o sumă de 62 000 coroane. La sevrășirea crimei l'a împins un amor nebun între el și o damă măritată, pentru care, deși ea nu pretindea, cheltuia nebunește. Locotenentul e cu câțiva ani e mai tiner decât amanta sa, care însă e o femeie inteligentă și frumoasă și se pricepe foarte bine la arta picturii. Aceasta s'a dovedit și din tablourile ei ce s'au găsit în geamantanul locotenentului, între cari erau multe scene plănse, executate de mâna ei, despre momente petrecute împreună.

Concert în Petrojeni. Un grup de clerici din Sibiu, cu privilegiul sfintirii bisericel noi din Sibiu va arangia Duminecă, în 22 Iulie s. n. a. c. concert în sala hotelului „Wagner” de acolo. Începutul la 8 oare seara. Venitul curat e destinat pentru nou edificata biserică gr. or. Prețul intrării: de familie 3 cor., de persoană 2 cor., în galerie de persoană 1 cor. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale zăcistică.

ULTIME ȘTIRI.

Războiul din China.

Boxerii în contra Rușilor. Petersburg, 17 Iulie. În Ninciuang se prepară o luptă serioasă între Boxerii și coloniile străine. Boxerii au

și asediat ținutul coloniei, ear Rușii au baricadat stradele și băncile și-au transportat banii și toate hârțile de valoare la Port-Artur.

Londra, 17 Iulie. Ca comandant suprem al tuturor trupelor internaționale este recomandat de presă lordul Wolseley.

Monarchia noastră și războiul.

Paris, 17 Iulie. Ministrul de externe austro-ungar, contele Goluchowski, în conferența ținută de curând în ministerul de externe al Franciei, în două direcții a precizat atitudinea monarchiei față cu războiul. Întâiu: Monarchia austro-ungară se declară gata a conlucra după puterile sale în acțiune comună cu celelalte puteri mari, și pentru acest scop trimite în China două vase de război. — Al doilea: A indicat puținele interese ce monarchia are în China și din pricina aceasta nu află de trebuință să trimită acolo trupe pentru lup'e pe uscat.

Londra, 17 Iulie. Se telegrafează din Shanghai, că consuli de-acolo se găsesc în mare primejdie. Azi au cerut ajutor dela guvernele lor pentru apărarea portului.

Se vestește, că numeroase trupe chineze se apropie de Peking și amenință că vor incendia depositul uriaș de oleiu dela Poating.

Luptele de la Tiencin.

Bruxella, 17 Iulie. De la consulul belgian din Shanghai a sosit ieri la ministrul de externe o telegramă, care confirmă biruința trupelor aliate asupra Chinezilor la Tiencin.

În același timp se anunță, că în luptele din 8, 9 și 10 l. c. la Tiencin au căzut peste tot 800 soldați europeni.

Mobilizare în America.

Washington, 17 Iulie. Guvernul în timpul cel mai apropiat va concentra și trimite în China 8-10.000 de oameni.

Petersburg, 17 Iulie. În Mandșuria situația e foarte critică, fiindcă miliția operează în rind cu Boxerii. În Culsda, la granița apuseană a Mongoliei, asemenea s'au ivit tulburări. A fost trimisă acolo o trupă de miliție, pentru apărarea consulatului. Legătura telegrafică între Sioul și Port-Artur este întreruptă.

toate cela, grășind ușile unde trebuie să intre, așteptând două ore la un birou, și în urmă nu era bine așa cum făcuse... În fine, pe seară vine acasă cu permisiunea guvernului în buzunar... A doua zi se scoală de dimineată, pe frig, cu lampa aprinsă.

Ea vrea mai bine să mănânce atolo cu ful ei.

Și iute, iute pune în legătură mai multe provizii: ciocolată, dulceață, vin, tot până și cutia, o cutie de opt franci pe care o păstrau de zile mai.

Iată-i pleacă!... Cum ajung trebuie să arate permisiunea.

Acum i era mama frișă... Dar nu! vede că e în regulă?

„Lasă-i să treacă!” zise ajutorul de serviciu.

Atunci numai, ea respiră. „A fost politicoș oficerul.” Și ușoară ea o polițică merge în trap, se grăbește. Băbătu de abea o urmează. „Ce iute mergi drăguță!”

Dar diasa nu-l ascultă: Sus la orizont Mont-Valerien îi face semn:

„Vino mai iute... el o aci!”

Acum că su s'ajus iată alt elun. Dacă nu-l găsi? Dacă n'o veni?..

De odată o vâi tresăind, lovind pe bărbatul său pe braț și zărind iute în sus... De departe recunoscuse pasul fiului său.

Ea !!

Când apăru, fațada fortului se ilumina de-odată. Frumos băiat! bine făcut... El le zise plin de bucurie:

„Bună ziua, mamă!”

Mama îl îmbrățișă, îl sărută fericită.

Acum vâi rîndul tatălui, dar nu fu lung.

„Mama voia numai ea să vorbească, să-l îmbrățească.”

„Ce faci tu?... Ești bine îmbrăcat?... Ai rufărie?”

Și subt rajul dela pălărie își tachi-puam ochii ei plini de iubire cari îl priveau de sus până jos, într'o ploae de sărutări, de lacrimi, de zimbete de bucurie; era izbucnirea iubirei de mamă, ținută în frâu de trei luni de zile. Tatăl de asemenea era foarte emoționat, dar nu voia să se arate. Înțelegea că noi îl privim și se uita la noi clipind din ochi ca și cum ar fi zis:

„Scuzați o... e femeia!”

Într'adevăr o scuzați!...

Un sunet de trompetă puse de-odată capăt acestei bucurii.

„Mă chisamă... zise copilul. Trebuie să mă duc.”

— Cum, nu dejunezi cu noi?

— Nu, nu pot... Sunt de gardă pentru 24 de oare, tocmai la înălțimea fortului.

— Oh! făcă săptămăna femeie; și au mai puțin zice nimic.

Câte-și trei se priviră consternați, un moment.

Tatăl luă cuvântul:

„Cel puțin ia cutia”, zise el cu vocea tremurătoare și cu o expresie atingătoare și comică tot deodată, căci se vedea că își sacrifică plăcerea ce ar fi avut să mănânce și el dia acea bunățate lui cutie.

Dar' eată că în zăpșeala lor nu știu unde este cutia, blăstemată de cutie. Își era mai mare milă să vezi acele mâni slabe și tremurătoare căutând, agitându-se de a auzi acele voci întrerupte de plâns că strigau:

„Cutia! i. unde e cutia!” fără să le fie rușine că amestecă acest lucru mic cu durerea lor cea mare...

Găsind cutia mai avură o ultimă și lungă îmbrățișare, și copilul intră în fort alergând.

Și când te gândești că veniseră atât de departe pentru acel dejun din care își

făceau o mare sărbătoare, că mama nu dormise toată noaptea; spuneți-mi dacă e ceva mai dureros de cât această teribilă neșansă, acest colț de paradis, zărit numai și închis așa de iute.

Mai așteptară câțva, nemișcați din acel loc, cu ochii pironiți la poarta fortului, pe unde copilul lor dispăruse. În fine bărbatul se scutură, se întoarse, tuși de câteva ori cu un aier curajos și când fii stăpân pe voce:

„Aide nevastă, la drum!” zise el cu o voce tare și glumeață. După aceea ne salută și luând-o de braț plecă.

Îl urmați din ochi până cotiră drumul.

Tatăl avea aierul furios. Sguduia coșul cu mișcări desperate. Mama, dânsa, părea mai calmă. Mergea lângă dânsul cu capul înjos, minele inerte, atrnând dealungul corpului. Dar' câte odată, sub șal, mi-se părea că umerii ei trăsereau convulsiv...

Alphonse Daudet.

Rădător: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons: Ioan Russu Sirianu.

